

IME I PREZIME:

RAZRED:

NADNEVAK PISANJA:

Hrvatski jezik i komunikacija

POČETNA PROVJERA

➤ Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke.

Plava ruža

Osjetivši da mu se životu približava kraj, kineski car zaželjše svojoj kćeri jedinici pronaći pravoga muža. Ona bijaše ne samo najotmjerenija i najučenija djevojka u carstvu nego i najljepša. U nje je bio samo jedan nedostatak: nije se željela udati.

Kako joj otac bijaše ustrajan, ona izjavi da će poći za onoga koji joj donese plavu ružu. Tek što je to bilo obznanjeno, mladi prinčevi i sinovi velikana krenuše u potragu za plavom ružom.

Prvi je bio jedan bogati trgovac, bogatiji i od samoga cara. Otišao je svjetski poznatomu alkemičaru koji je različitim filtrima i tekućinama u boji uspio bijelu ružu pretvoriti u plavu. Trgovac je s ružom požurio na carski dvor. Vidjevši ružu, princeza problijedi od straha, ali nakon što ju je bolje promotrila, reče: „Kad bi leptir sletio na ovu ružu, otrov bi ga ubio istoga časa.” Odbaci stoga ružu s gađenjem.

Drugi je prosac bio mlad general carske vojske. On je u najvještijega draguljara naručio ružu od plavoga dragog kamena. Kad se princeza zagledala u ružu, obratila se caru i rekla: „Zar ne vidiš, oče, da to nije ruža, nego plavi safir izbrušen u obliku ruže?”

Treći je prosac bio sin prvoga ministra, lijep i drag mladić. Uposlio je najbolje umjetnike koji su mu za tri mjeseca načinili prekrasnu ružu od plavoga porculana.

„Zadržat ću je jer je doista predivna, ali to je samo nakit.”

Jedne je ljetne večeri princeza u svome vrtu uživala u ljepoti Sunčeva zalaska kadli začu da netko pjeva. Bio je to mladi pjesnik koji je onuda slučajno prolazio. Kad se njihovi pogledi sretoše, ostadoše bez riječi. Najzad mladi pjesnik tiho reče: „Želio bih se tobom oženiti.”

„Ajme, što ću?” pomisli u sebi. „Careva sam kći i obećala sam da ću se udati za prosca koji donese plavu ružu”, najzad izusti.

„Pronaći ću plavu ružu!” odlučno reče pjesnik.

Sljedećega jutra pjesnik ubere bijelu ružu i donese je caru koji, smijući se, dade tu ružu svojoj kćeri. Princeza primi ružu i bez oklijevanja reče: „Ah, napokon plava ruža!”

Ministri i dvorjani počеше si mrmljati u bradu: „Kakva plava ruža?!”

A princeza im odgovori: „Vaše oči ne valjaju! Ruža je plava, sigurna sam. Pogledajte dobro i vidjet ćete kako je ta ruža divno plava!”
Cijeli dvor zašuti. Princeza se udade za pjesnika i bijahu zauvijek sretni.

(prema: Bruno Ferrero, *Plava ruža*)

abc

obznaniti – dati na znanje javnosti, objaviti, razglasiti; **filtar** – sredstvo ili naprava koja čisti što od nečistoća, pročišćivač; **alkemičar** – osoba koja se u srednjem vijeku bavila kemijskim postupcima s pomoću kojih se nastojalo neplemenite kovine pretvoriti u zlato i sl.; **porculan** – bijeli tvrdi keramički proizvod (često posude za jelo) dobiven pečenjem različitih smjesa i pocaklivanjem; **kadli** – za isticanje čega neočekivana, a kad ono; **najzad** – konačno, napokon; **oklijevanje** – odugovlačenje

1. Odgovori na pitanja o tekstu i riješi zadatke.

- a) Zašto su se dvorjani čudili princezinoj odluci da se uda za prosca s bijelom ružom?
Odgovori cjelovitom rečenicom.

/1

- b) Podcrtaj izreku koja najbolje izriče osnovnu misao priče.

Ljubav je lijepa, ali slijepa. (hrvatska narodna poslovice)

Srce ima svoje razloge koje razum ne poznaje. (Blaise Pascal)

Ne možemo svi činiti velika djela, ali možemo činiti mala djela s velikom ljubavlju. (Majka Tereza)

/1

2. Dopuni rečenice odgovarajućim oblicima zamjenica.

(tko) _____ se princeza nadala? Znala je da mora vjerovati (svoje) _____ srcu
jer se iskrena ljubav nije skrivala u (ono) _____ bogatstvu i izvanjskoj ljepoti koju su
prosci nosili sa (sebe) _____. Mnogi nisu bili oduševljeni (njezin) _____ izborom.

/5

3. Prepiši iz sljedećega teksta u tablicu jedan primjer za svaku vrstu zamjenice.

Sljedećega jutra pjesnik ubere i donese bijelu ružu caru koji, smijući se, dade tu ružu svojoj kćeri. Princeza primi ružu i bez oklijevanja reče: „Ah, napokon plava ruža!”
Ministri i dvorjani počеше si mrmljati u bradu: „Kakva plava ruža?!”
A princeza im odgovori: „Vaše oči ne valjaju! Ruža je plava, sigurna sam. Pogledajte dobro i vidjet ćete kako je ruža divno plava!”

osobna zamjenica	posvojna zamjenica	povratna zamjenica	povratno- posvojna zamjenica	pokazna zamjenica	upitna zamjenica

/6

4. **Odredi padež istaknutim zamjenicama. Kraticu padeža napiši ispod zamjenice.**

Dvorjani šaptahu među **sobom**... Ali **im** princeza odgovori: „U **vašim** je očima

problem, dragi **moji**, uvjeravam **vas** da je ta ruža divno plava!”

/ 5

5. **Odredi vrstu podcrtanih riječi.**

Uzalud **je** otac nagovaraše, ona **je** ostala pri svojoj odluci.

/ 2

6. **Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj prepoznaješ broj.**

- a) Prvi je bio jako bogat trgovac.
- b) Desetak je prosaca dolazilo s mnogim darovima.
- c) U dalekoj Kini živio je jednom bogati car.
- d) Svi su čuli za ljepotu careve jedinice.

/ 1

7. **Odredi vrstu istaknutih riječi.**

Drugoga jutra pjesnik **joj ubere** bijelu ružu, a princeza **bez** oklijevanja reče: „**Ah, napokon** plava ruža!”

riječ	vrsta riječi
drugoga	
jutra	
joj	
ubere	
bez	
ah	
napokon	
plava	

/ 4

8. Napiši sljedeće rečenice tako da glagolima promijeniš glagolski vid. Ne mijenjaj glagolski oblik!

Naručio je ružu od dragoga kamena.

Pogledi im se sretnu.

Svi su se zanosili lažnim nadama.

/3

.....

9. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj prepoznaješ prijelazni glagol.

a) U njezinim očima bljesnu prekrasan odsjaj dragulja.

b) Staromu se kralju bližio kraj.

c) Jedne je večeri promatrala Sunčev zalazak.

d) Leptir ne bi sletio na ovu ružu.

/1

.....

10. Podcrtaj točan oblik glagolskoga pridjeva trpnog.

a) Sva su nastojanja prosaca bila **osudžena** / **osuđena** na neuspjeh.

b) Obećanje **dano** / **dato** ocu željela je ispuniti.

c) Bijela je ruža **odnesena** / **odnešena** princezi.

/3

.....

11. Dopuni rečenice perfektom zadanih glagola.

a) Car (*prenijeti*) _____ kćeri svoju želju.

b) Tri prosca (*dati*) _____ poklon princezi.

c) Princeza (*ne voljeti*) _____ prosce.

/3

.....

12. Dopuni rečenice glagolima u zadanome glagolskom obliku.

Stari kineski car (*osjećati*, perfekt) _____ svoj
kraj, stoga (*reći*, aorist) _____ kćeri jedinici da
(*udati se*, prezent) _____.
To (*ne biti*, imperfekt) _____ nimalo jednostavno
jer (*znati*, pluskvamperfekt) _____ da
(*biti*, prezent) _____ ona pomalo tvrdoglava i da (*pronaći*, futur I.) _____
teško _____ pravu ljubav.
Dugo je otac (*nagovarati*, imperfekt) _____ na udaju.

/ 8

13. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je futur II.

- a) Tko bude bio uporan, pronaći će plavu ružu.
- b) Udat će se kad osjeti ljubav.
- c) Budeš li iskren, upoznat ćeš pravu ljubav.
- d) Pristat će ako to bude plava ruža.

/ 1

14. Napiši zadanu rečenicu u budućemu vremenu.

Kad je htjela odustati, pojavio se pjesnik.

/ 1

15. Spoji crtom naziv glagolskoga načina s rečenicom u kojoj se nalazi.

Mladi **bi** je pjesnik **učinio** sretnom.

IMPERATIV

Često **bi** stari kralj **bio razmišljao** o kćeri.

KONDITIONAL I.

Upoznajmo pravu ljubav!

KONDITIONAL II.

/ 3

16. Napiši zadanu rečenicu u kondicionalu I.

Moramo iskreno voljeti.

/ 1

17. Preoblikuj zadanu rečenicu:

- a) u niječnu s pomoću čestice *ne*
- b) u upitnu s pomoću čestice *li*.

Pjesnik bi se oženio princezom.

niječna: _____

upitna: _____

/2

**18. U svakoj se rečenici krije pogreška u pisanju riječi (zamjenice, broja ili glagola).
Napiši rečenice tako da ispraviš pogreške.**

Pred očima mu je bilo milijon zvjezdica.

Sutra budem sve naučila.

Pokaži mi onu ružu koju držiš u ruci.

Biti će to najljepša ruža.

/4

19. Pronađi i označi netočne podatke u rečenicama tako da u svakoj rečenici precrtáš jednu riječ.

- a) Hrvati su se u početcima svoje pismenosti služili dvama jezicima i trima pismima.
- b) Hrvatska inačica glagoljice zove se bosančica.
- c) *Bašćanska ploča* nastala je oko 1100. god. i najstariji je tiskani tekst na glagoljici.
- d) *Bašćanska ploča* potvrđuje da je kralj Zvonimir darovao zemljište za izgradnju crkve sv. Lucije na Braču.
- e) *Misal po zakonu rimskoga dvora* prva je objavljena hrvatska knjiga na latinici iz 1483. godine.

/5

BROJ BODOVA:

/ 60

OCJENA:

